

**ASPECTE PRIVIND EVOLUȚIA NUMERICĂ A POPULAȚIEI COMUNEI IZVOARE
(RAIONUL FLOREȘTI)**

Victor CAPCELEA, *dr., lect. univ.,
Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului,
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți*
Olesea CAPCELEA, *profesor, grad didactic I,
Instituția Publică Liceul Teoretic „Gheorghe Asachi” din mun. Chișinău*

Abstract: *The main purpose of this study is number population in Izvoare commune (Floresti district). Based on the censuses carried out between 1835-2014, this research aims to track the evolution of the population in Izvoare commune.*

Keywords: *population, censuses, population dynamics, factors of influence, number, Izvoare commune.*

Introducere

Comuna Izvoare este o localitate situată în partea de nord-vest a raionului Florești, care cuprinde o suprafață totală de 38,79 km², constituită din 3 localități: Izvoare, Bezeni și Scăieni. Ea se învecinează la nord cu comuna Căinari Vechi, la nord-est cu comuna Vădeni (r-nul Soroca), la est cu comuna Răduleni Vechi, la sud cu comunele Trifănești și Frumușica (r-nul Florești), iar la vest cu comunele Hăsnășenii Mari și Petreni (r-nul Drochia) [10, p. 11].

Materiale și metode

Populația sub variatele ei aspecte a constituit obiect de studiu încă din cele mai vechi timpuri, ea se află într-un proces continuu de modificare a efectivului, distribuției și structurii, ceea ce impune studierea ei într-o viziune sistemică. Studiarea populației, ca de obicei, se începe cu cunoașterea numărului de locuitori.

Numărul populației poate fi cunoscut prin intermediul recensământului populației, care reprezintă o înregistrare globală transversală a întregii populații la un moment dat. Recensământul populației este cea mai mare și importantă lucrare statistică a Republicii Moldova, și una dintre principalele forme de observare în statistica demografică în care se conține informații cu privire la numărul și structura populației.

Studierea evoluției numerice a populației comunei Izvoare a fost efectuată prin intermediul utilizării datelor de la recensămintele populației din perioada anilor 1835-2014. Ca surse informaționale au fost utilizate:

- *dosarele Agenției Naționale a Arhivelor din Republica Moldova* (A.N.A.R.M.) – recensămintele desfășurate în 1835 [4, 5, 6] și 1859 [7, 8, 9];
- *publicațiile statistice din Biblioteca Națională a Republicii Moldova* (B.N.R.M.) – recensămintele desfășurate în 1897 [18], 1930 [15], 1941 [13] și 1969 [11, 12];
- *dosarele Arhivei Biroului Național de Statistică* (A.B.N.S.) – recensămintele desfășurate în 1959 [1], 1979 [2] și 1989 [3];
- *materialele de pe pagina electronică a Biroului Național de Statistică* (B.N.S.) – recensămintele desfășurate în 2004 [16] și 2014 [17].

La realizarea acestui studiu au fost aplicate un șir de metode de cercetare: statistico-matematică, grafică, observația, sinteza, analiza ș.a.

Rezultate și discuții

Caracterizarea evoluției populației comunei Izvoare este posibilă pe baza informațiilor disponibile începând cu recensământul din 1835 [4, 5, 6], când populația era de 526 locuitori (fig. 1). Potrivit rezultatelor acestui recensământ, populația era repartizată în felul următor: satul Izvoare – 408 locuitori, satul Bezeni – 90 locuitori și satul Scăieni – 28 locuitori (fig. 2).

În urma recensământului din 1859 [7, 8, 9], populația totală a comunei Izvoare a fost evaluată la 705 locuitori, ajungând ulterior la 1032 locuitori în anul 1897 [18], iar în 1930 la 2419 locuitori [15] (fig. 1). Creșterea numerică a populației continuă până la recensământul din anul 1941 [13], când efectivul populației a constituit 2710 locuitori (satul Izvoare – 1272 locuitori, satul Bezeni – 771 locuitori și satul Scăieni – 667 locuitori) (fig. 1).

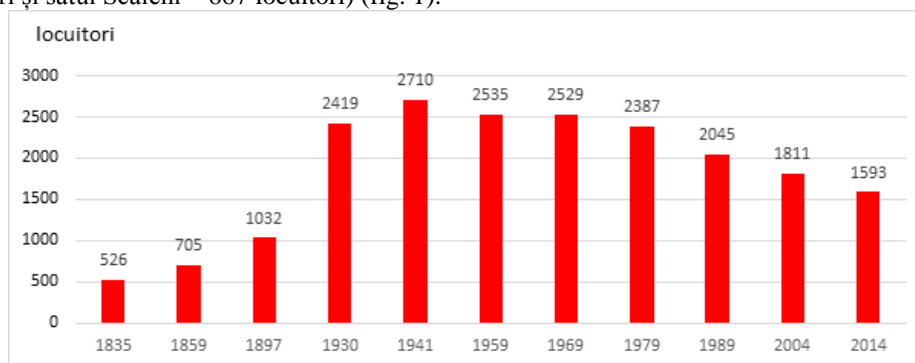

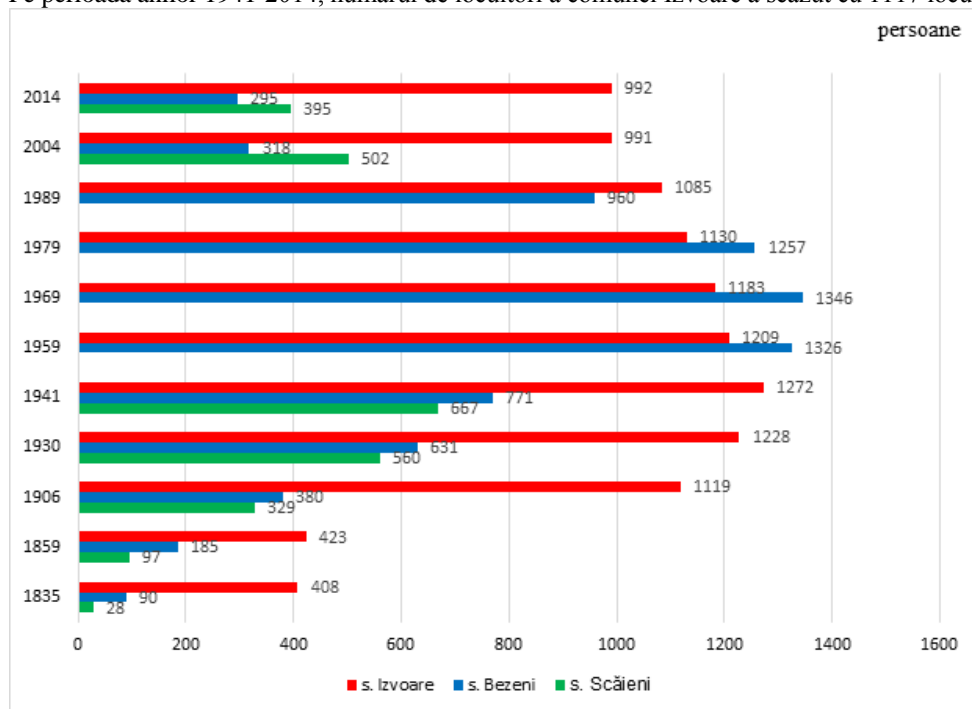
Fig. 1. Evoluția populației comunei Izvoare (1835 - 2014)

În decursul anilor 1835-1941, numărul de locuitori a comunei Izvoare a crescut de 5,1 ori, datorită sporului natural înalt al populației și migrației masive a populației din alte localități.

Urmările celui de-al doilea război mondial, a foametei, deportărilor și represiunilor staliniste și-a pus amprenta în evoluția demografică ulterioară a comunei Izvoare, astfel încât în 1959, aceasta a scăzut la 2535 de locuitori (fig. 1). La ultimul recensământ sovietic din 12-19 ianuarie 1989, efectivul populației acestei comune s-a diminuat la 2045 de locuitori (fig. 1).

După proclamarea la 27 august 1991 a independenței Republicii Moldova au fost organizate până în prezent două recensăminte (2004 și 2014). Conform datelor recensământului din 2004 [16], pe teritoriul comunei Izvoare au fost atestați 1811 de locuitori, iar *potrivit datelor ultimului recensământ din 2014 [17], populația comunei Izvoare s-a redus la 1593 locuitori* (satul Izvoare – 992 locuitori, satul Bezeni – 295 locuitori și satul Scăieni – 395 locuitori). *Față de înregistrarea precedentă (2004) numărul locuitorilor a scăzut cu 218 locuitori.*

Pe perioada anilor 1941-2014, numărul de locuitori a comunei Izvoare a scăzut cu 1117 locuitori.

* În perioada recensămintelor 1959-1989 Scăieniul era parte componentă a satului Bezeni.

Fig. 2. Evoluția populației localităților din componența comunei Izvoare (1835 - 2014)

Potrivit datelor prezentate de către Secția raională de statistică Florești [14], populația comunei Izvoare la 1 ianuarie 2022 a constituit doar 1504 locuitori.

Diminuarea accentuată a efectivului populației comunei Izvoare de la începutul anilor 1990 și până în prezent, este determinată atât de factorii demografici (natalitatea scăzută, bilanțul natural negativ, îmbătrânirea populației etc.) cât și de migrația masivă a populației peste hotare, din cauza problemelor social-economice (lipsa locurilor de muncă și a unei perspective de viitor, mediului social nefavorabil).

Concluzii

Dinamica numărului populației în comuna Izvoare pe parcursul ultimelor opt decenii înregistrează o evoluție negativă, mai ales în satele Bezeni și Scăieni.

În comuna Izvoare situația demografică poate fi calificată ca fiind „nefavorabilă”, din cauza unui spor natural negativ și ponderii mai înalte a vârstnicilor, în rezultat determinând îmbătrânirea populației și acutizarea asigurării cu forță de muncă a economiei locale.

Bibliografie:

1. A.B.N.S., fond 3021, inv. 32, d. 1, fila 131.
2. Ibidem, fond 3021, inv. 32, d. 174, fila 123.
3. Ibidem, fond 3021, inv. 32, d. 297, fila 178.

4. A.N.A.R.M., fond 134, inv. 2, dosar 119, fila 72-101v.
5. Ibidem, fond 134, inv. 2, dosar 119, fila 102-105.
6. Ibidem, fond 134, inv. 2, dosar 96, fila 445-454.
7. Ibidem, fond 134, inv. 2, dosar 419, fila 309-344.
8. Ibidem, fond 134, inv. 3, dosar 472, fila 25-32.
9. Ibidem, fond 134, inv. 2, dosar 428, fila 597-607.
10. CAPCELEA, Valeriu, CAPCELEA, Victor, CAPCELEA, Grigore. *Comuna Izvoare (Florești): istorie și actualitate*. – Chișinău: Pro-Mapix, 2021. – 350 p. **ISBN 978-9975-157-47-6**
11. *Enciclopedia Sovietică Moldovenească (În 8 volume). Vol. 1*. – Chișinău: Redacția Principală a Enciclopediei Sovietice Moldovenești, 1970, p. 376.
12. *Ibidem. Vol. 3*. – Chișinău: Redacția Principală a Enciclopediei Sovietice Moldovenești, 1972, p. 37.
13. *Indicatorul localităților din România. Datele recensământului general din 6 aprilie 1941*. – București: Institutul Central de Statistică, 1943. – 1024 p.
14. *Numărul populației prezente precizat la 01.01.2022 în comuna Izvoare*. Secția statistică Florești.
15. *Recensământul general al populației României din 29 decembrie 1930: neam, limba maternă, religie: vol. 2*. – București: Editura Institutului Central de Statistică, 1930. 780 p.
16. *Recensământul populației din 2004. Volumul 1. Caracteristici demografice, naționale, lingvistice, culturale*. – Chișinău: Statistica, 2006. – 492 p. [online] [citată 18 septembrie 2022]. Disponibil: <https://statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&id=2208&idc=263>
17. *Recensământul Populației și al Locuințelor 2014*. [online] [citată 18 septembrie 2022]. Disponibil: <https://recensamint.statistica.md/ro/ profile/502>
18. *Отчеты, доклады, сметы, раскладки Сорокской Уездной Земской Управы и постановления XXX очередного Уездного Собрания созыва 1898 года*. Сорокское Земство – 1899. Тип. Вайсмана: Soroca, 1899. – 432 p.